

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Szczecin, dnia 8 stycznia 2025 r.

Poz. 145

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-1.4131.441.2024.KN WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

z dnia 3 stycznia 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, poz. 1572)

stwierdzam nieważność

- punktu 16 w zakresie wyrazów „muszą być dostarczone w całości”, zamieszczonego w „Regulaminie świadczenia usług przez punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych Gminy Chociwel”,
- wiersza 24, kolumny 5, w zakresie wyrazu „oryginalnych”,
- wiersza 31, kolumny 5,
- wiersza 32, kolumny 5 tabeli „Rodzaje odpadów przyjmowanych przez PSZOK”,

zamieszczonych w Załączniku nr 1 do uchwały Nr X/69/2024 Rady Miejskiej w Chociwlu z dnia 28 listopada 2024 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług na terenie Gminy Chociwel w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnym.

Uzasadnienie

W dniu 28 listopada 2024 r. Rada Miejska w Chociwlu podjęła uchwałę Nr X/69/2024 w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług na terenie Gminy Chociwel w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnym. Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wpłynęła ona w dniu 6 grudnia 2024 r. W toku badania legalności tego aktu stwierdzono, że w części w stopniu istotnym narusza on obowiązujący porządek prawny ze względów omówionych poniżej.

Materialnoprawną podstawę podjęcia ww. aktu stanowi art. 6r ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach¹⁾, zgodnie z którym *rada gminy określi, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w szczególności częstotliwość odbierania odpadów komunalnych od właściciela nieruchomości i sposób świadczenia usług przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych.*

Jednym z elementów uchwały podjętej w oparciu o art. 6r ust. 3 ww. ustawy jest więc określenie sposobu świadczenia usług przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Ustalenie powyższej kwestii nie może jednak nastąpić w oderwaniu od innych przepisów ustawowych, w tym w szczególności postanowień ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

¹⁾ Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399 z późn. zm.).

I tak, w myśl art. 3 ust. 2 pkt 6 ww. ustawy *gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności: tworzą w sposób umożliwiający łatwy dostęp wszystkim mieszkańcom gminy punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych, które zapewniają przyjmowanie co najmniej odpadów komunalnych wymienionych w pkt 5 (tj. papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe oraz bioodpady), odpadów niebezpiecznych, przeterminowanych leków i chemikaliów, odpadów niekwalifikujących się do odpadów medycznych, które powstały w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, zużytych opon oraz odpadów tekstyliów i odzieży, a także odpadów budowlanych i rozbiórkowych z gospodarstw domowych.*

W punkcie 16 Regulaminu, stanowiącego Załącznik nr 1 do uchwały Nr X/69/2024 Rada Miejska w Chociwlu postanowiła, że *odpady w postaci zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego muszą być dostarczone w całości.* Dodatkowo w wierszu 31, kolumnie 5 oraz w wierszu 32, kolumnie 5 tabeli „Rodzaje odpadów przyjmowanych w PSZOK”, zastrzeżono, że nie będą przyjmowane w PSZOK zdekompletowane zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne.

Tymczasem, zgodnie z cytowanym wyżej art. 3 ust. 2 pkt 6 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, utworzone przez gminę punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych powinny odbierać zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, niezależnie od tego, czy jest on kompletny czy też nie, wynika to bowiem wprost z przywołanej regulacji. Organ stanowiący nie jest natomiast upoważniony do ograniczania przyjmowania tej frakcji odpadów wyłącznie do odpadów kompletnych, a działanie takie należy uznać za rażąco naruszające ww. przepis ustawowy.

Ponadto, zdaniem organu nadzoru, kwestionowane przepisy uchwały Nr X/69/2024 są sprzeczne z art. 35 ust. 1 pkt 3 ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym²⁾, który wprowadza zakaz zbierania niekompletnego zużytego sprzętu oraz części pochodzących ze zużytego sprzętu podmiotowi niebędącemu odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości lub prowadzącym punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, o których mowa w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Sprzętem w rozumieniu ww. ustawy jest – w myśl art. 2 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 – zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny. Wykładnia powołanych unormowań prowadzi zatem do wniosku, że nie ma żadnego uzasadnienia dla sformułowania zastrzeżenia, że dostarczany do punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych utworzonego przez gminę sprzęt nie może być zdekompletowany.

Uchwała w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych stanowi akt prawa miejscowego, wydany z upoważnienia określonego w art. 6r ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, co oznacza, że organ stanowiący musi ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu. Odstąpienie od tej zasady narusza związek formalny i materialny pomiędzy aktem wykonawczym a ustawą, co stanowi istotne naruszenie prawa. Podkreślić przy tym należy, że każde wykroczenie poza udzielone upoważnienie jest naruszeniem normy upoważniającej i zarazem naruszeniem konstytucyjnych warunków legalności aktu wykonawczego – aktu prawa miejscowego. Należy bowiem pamiętać, że regulacje zawarte w akcie prawa miejscowego mają na celu jedynie uzupełnienie przepisów powszechnie obowiązujących rangi ustawowej, kształtujących prawa i obowiązki ich adresatów, a nie ich zastępowanie. Uchwała Rady, będąca aktem prawa miejscowego, jest jednocześnie źródłem powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej na obszarze danej gminy (art. 87 ust. 2 Konstytucji RP³⁾), musi zatem respektować unormowania zawarte w aktach prawnych wyższego rzędu⁴⁾.

Następnie, w wierszu 24, kolumnie 5 tabeli „Rodzaje odpadów przyjmowanych przez PSZOK” postanowiono, że odpady stanowiące detergenty zawierające substancje niebezpieczne nie będą przyjmowane w PSZOK, jeżeli pojemniki, w których się znajdują nie posiadają oryginalnych etykiet.

W ocenie organu nadzoru przepis ograniczający przyjmowanie w PSZOK ww. odpadów komunalnych wyłącznie w sytuacji, gdy posiadają oryginalną etykietę, jest sprzeczny z treścią art. 3 ust. 2 pkt 6 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Wykładnia powołanego unormowania prowadzi do wniosku, że

²⁾ Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2024 r. poz. 573).

³⁾ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

⁴⁾ Por. wyrok NSA z dnia 28 lutego 2003 r., sygn. akt I SA/Lu 882/02.

gminy tworzą punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych, które zapewniają przyjmowanie odpadów niebezpiecznych, przeterminowanych leków i chemikaliów. Nie ma żadnego uzasadnienia dla sformułowania zastrzeżenia, o którym mowa w

wierszu 24, kolumnie 5 tabeli stanowiącej Załącznik nr 1 do uchwały Nr X/69/2024. Jak słusznie zauważył Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie⁵⁾ *nie sposób stwierdzić, aby z obowiązujących przepisów wynikało uprawnienie gminy do nałożenia na mieszkańca przekazującego odpady komunalne obowiązku wykazania w tylko jeden, ściśle określony sposób tj. wyłącznie poprzez przekazanie odpadu w oryginalnym opakowaniu, posiadającym oryginalną etykietę umożliwiającą jednoznaczną identyfikację. (...). Nadto oryginalne opakowanie w toku użycia środka podlegającego przekazaniu do PSZOK (np. farby) może ulec takiemu uszkodzeniu lub zanieczyszczeniu, iż odczytanie etykiety może okazać się niemożliwe. Rolą gminy jest zapewnienie odbioru chemikaliów i odpadów niebezpiecznych należących do grupy odpadów komunalnych także w takich przypadkach, gdy pojemnik, w którym się znajdują nie jest opatrzony oryginalną etykietą a mieszkaniec gminy jest w stanie wykazać, iż jest to substancja mieszcząca się w kategorii odpadów komunalnych. Natomiast sposób wykazania jaką substancję przekazuje do utylizacji nie powinien być ograniczany.*

W świetle przedstawionej w niniejszym rozstrzygnięciu argumentacji, stwierdzenie nieważności uchwały Nr X/69/2024 Rady Miejskiej w Chociwlu z dnia 28 listopada 2024 r. w sprawie *szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług na terenie Gminy Chociwel w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnym, w części wskazanej na wstępie niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego, jest konieczne i w pełni uzasadnione*

Rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego w terminie 30 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Zachodniopomorskiego

Bartosz Brożyński
I Wicewojewoda Zachodniopomorski

⁵⁾ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z dnia 14 kwietnia 2022 r., sygn. akt II SA/Sz 72/22.